

MBW-001-011418

Seat No. _____

M. A. (Sem. IV) (CBCS) Examination

April / May - 2018

Economics : Paper - IV - 4.1

(Labour Eco - Issues & Policies) (Old Course)

Faculty Code : 001

Subject Code : 011418

Time : $2\frac{1}{2}$ Hour]

[Total Marks : 70

સૂચના : બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

- ૧ ૧૨મી પંચવર્ષીય યોજનાની રોજગારનીતિનું ટીકાત્મક મૂલ્યાંકન કરો. ૧૪
અથવા
- ૧ ભારતમાં બેરોજગારીનો ખ્યાલ સમજાવીને તેના પ્રકારો અને બેરોજગારીના કારણોને વિગતવાર સમજાવો. ૧૪
- ૨ ઔદ્યોગિક વિવાદોનો ખ્યાલ આપીને ભારતના સંદર્ભમાં ઉદ્યોગોના પ્રકારો અને તેની ઉદ્યોગો પરની અસરોને વિગતવાર સમજાવો. ૧૪
અથવા
- ૨ ઔદ્યોગિક સંબંધોનો ખ્યાલ સમજાવીને ભારતના સંદર્ભમાં તેના મહત્ત્વને વિગતવાર સમજાવો. ૧૪
- ૩ શ્રમ યુનિયન શું છે ? ભારતમાં શ્રમ યુનિયનના કાર્યોનું વિગતવાર વર્ણન કરો. ૧૪
અથવા
- ૩ શ્રમ યુનિયનની વ્યાખ્યા આપો, ભારતમાં શ્રમ યુનિયનની નબળાઈઓ અને નિષ્ફળતાઓ વિગતવાર સમજાવો. ૧૪
- ૪ સામાજિક સુરક્ષાનો ખ્યાલ આપીને ભારતમાં સામાજિક સુરક્ષા વીમો અને સામાજિક સુરક્ષાની વિવિધ યોજનાની વિગતવાર ચર્ચા કરો. ૧૪
અથવા
- ૪ બાળમજૂરની વ્યાખ્યા આપો, ભારતમાં બાળ મજૂરીના કારણો વિગતવાર વર્ણવો. ૧૪
- ૫ ચારમાંથી કોઈપણ બે લખો : ૧૪
(૧) આંતરરાષ્ટ્રીય શ્રમ સંગઠન સમજાવો.
(૨) હડતાલના વિવિધ પ્રકાર સમજાવો.
(૩) લેબર ફોર્સ અને વર્ક ફોર્સ ભાગીદારીને સમજાવો.
(૪) ભારતમાં સ્ત્રીમજૂરોની સમસ્યાઓ સમજાવો.

MBW-001-011418]

1

[Contd....

ENGLISH VERSION

Instruction : All questions are compulsory.

1 Explain critically the evaluation of employment policy in twelfth five year in details. 14

OR

1 Explain the concept of unemployment and its types and Causes of employment in India in detail. 14

2 Give the concept of Industrial Disputes and explain the types and impacts on industries in India in detail. 14

OR

2 Explain Concept of industrial relation and its importance in India in detail. 14

3 What is Labour Union? Explain the functions of labour union in India in detail. 14

OR

3 Give the definition of Labour Union Explain the weaknesses and failure of labour union in India in detail. 14

4 Give the concept Social Security? Explain the social Insurance and Different scheme of social security in India in detail. 14

OR

4 Give the definition of Child Labour, Explain the causes of Child Labour in India in detail. 14

5 Write any **two** out of four : 14

- (1) Explain International Labour Organization
- (2) Explain various types of Strikes
- (3) Explain the Labour Force and Work Force Participation
- (4) Explain problems of Working Women in India.